

Regionalnych specjalizację z zakresu geografii turystyki. W tym czasie zaczęła ona współpracować z Andrzejem Kowalczykiem, który zajmował się rekreacją w miastach i na terenach podmiejskich. W 1994 r. opublikował on książkę *Geograficzno-społeczne aspekty zjawiska drugich domów*, ale w końcu lat 90. zmienił swoje zainteresowania w kierunku geografii turystyki. W roku 2000 wydał książkę *Geografia turystyki*, a w 2001 *Geografia hotelarstwa*. (W latach 90. współpracowali z prof. Krzymowską-Kostrowicką w zakresie geografii turystyki również doktorzy: Andrzej Jasiński, Hanna Cetnarska, Leszek Butowski i Barbara Pisarska).

Od 2004 r. – kiedy prof. A. Krzymowska-Kostrowicka przeszła na emeryturę – odpowiedzialnym za specjalizację geografii turystyki jest prof. A. Kowalczyk. Od 2006 r. na Wydziale Geografii i Studiów Regionalnych jest Zakład Geografii Turystyki i Rekreacji. Profesor A. Kowalczyk (zajmujący się metodologią geografii turystyki, planowaniem turystycznym, turystyką kulturową) jest kierownikiem Zakładu. Pracownikami w Zakładzie na początku 2008 r. są: dr Małgorzata Durydiwka (turystyka wiejska, turystyka sportowa), dr Joanna Przybyś (turystyka kulturowa, turystyka biznesowa, przedsiębiorczość i marketing w turystyce), dr Mikołaj Madurowicz (turystyka kulturowa, turystyka miejska, symbolika turystyczna), dr Sylwia Kulczyk (ekoturystyka, turystyka przygodowa), mgr Marta Derek (polityka turystyczna, planowanie turystyczne) i mgr Katarzyna Duda-Gromada (turystyka wodna, planowanie turystyczne).

Andrzej Kowalczyk

**Geografia turystyki
w Uniwersytecie Łódzkim
Instytut Geografii Miast i Turystyki**

Badania geograficzne nad turystyką rozpoczęto w Łodzi w okresie międzywojennym. Miały one wówczas głównie charakter użytkowy (*Atlas krajoznawczy*, 1923, *Przewodnik turystyczny po Łodzi i okolicy*, 1939). Po utworzeniu w 1945 r. Uniwersytetu Łódzkiego podjęto badania nad klimatem i bioklimatem uzdrowisk polskich i kontynuowano prace nad mapami krajoznawczo-samochodowymi oraz przewodnikami turystycznymi. Pierwszą jednostką organizacyjną zajmującą się turystyką, głównie jednak dydaktycznie, było powołane

geography in the Department of Geography and Regional Studies and began to co-operate with Andrzej Kowalczyk who had been interested in recreation in towns and cities and the areas surrounding them. In 1994 he published a book *'Socio-geographical issues of second homes'* (in Polish), but in the late 1990s he shifted his interest towards tourism geography. In 2000 he published *'Tourism geography'* (in Polish) and in 2001 *'Geography of the hotel industry'* (in Polish). [Other scholars who co-operated in the 1990s with Prof. Krzymowska-Kostrowicka in the field of tourism geography were Dr Andrzej Jasiński, Dr Hanna Cetnarska, Dr Leszek Butowski, and Dr Barbara Pisarska]

Since 2004, when Prof. Krzymowska-Kostrowicka went into retirement, Prof. Andrzej Kowalczyk has been responsible for the specialisation of tourism geography. In 2006 a Department of the Geography of Tourism and Recreation was started in the Department of Geography and Regional Studies. Prof. Andrzej Kowalczyk (methodology of tourism geography, tourism planning, cultural tourism) is the Head of Department. At the beginning of 2008, the other members of the department were: Dr Małgorzata Durydiwka (rural tourism, sports tourism), Dr Joanna Przybyś (cultural tourism, business tourism, tourism entrepreneurship and marketing), Dr Mikołaj Madurowicz (cultural tourism, urban tourism, tourism symbols), Dr Sylwia Kulczyk (ecotourism, adventure tourism), Marta Derek M.A. (tourist policy, tourism planning), and Katarzyna Duda-Gromada, M.A. (water tourism, tourism planning).

Andrzej Kowalczyk

**Geography of tourism
at the University of Łódź
Institute of the Urban Geography and Tourism**

The geographical study of tourism in Łódź started in the inter-war period. It mainly had a practical character then (*Atlas Krajoznawczy – Tourist Atlas* (1923); *Przewodnik turystyczny po Łodzi i okolicy – Tourist Guide to Łódź and its Surroundings – 1939*). In 1945, after the University of Łódź had been founded, studies of the climate and bioclimate of Polish spas were started, as well as work on tourist-road maps and tourist guidebooks.

The first organised unit dealing with tourism, mainly in the didactic sense, was the Post-

w 1977 r. Podyplomowe Studium Turystyki UŁ, które z przerwami działa do chwili obecnej. W 1981 r. powołano w Instytucie Geografii UŁ Zakład Geografii Miast i Turyzmu, który w 1991 r. przekształcił się w samodzielną Katedrę o tej samej nazwie, a od 2007 r. został przemianowany na Instytut. To właśnie ta jednostka organizuje działalność naukową i dydaktyczną w zakresie turystyki w Łodzi, prowadzi również współpracę zagraniczną i inną działalność organizacyjną.

W zakresie badań naukowych w ośrodku łódzkim wyróżnić można osiem głównych kierunków badawczych: studia nad podstawami teoretyczno-metodologicznymi geografii turystyki; wpływ turystyki na przekształcenia obszarów wiejskich (urbanizacja turystyczna); region turystyczny; przestrzeń turystyczna; osadnictwo turystyczne; przestrzeń wypoczynkowa mieszkańców dużego miasta, turystyka kulturowa oraz geografia hotelarstwa. Realizując program badawczy pracownicy opublikowali w czasie ostatnich 25 lat ok. 1000 prac (książki, podręczniki, artykuły, mapy itp.). W tym okresie trzem osobom nadano stopień naukowy doktora habilitowanego, a 18 osób uzyskało stopień doktora z zakresu geografii turystyki.

Począwszy od roku akademickiego 1982/1983 w Uniwersytecie Łódzkim prowadzone są studia magisterskie w zakresie geografii turystyki. W latach 1982–1998 była to dwuletnia specjalizacja magisterska z geografii turystyki na kierunku geografia, którą ukończyło 177 osób, w latach 1994–2008 pięcioletnia samodzielna specjalność z geografii turystyki i hotelarstwa (ok. 500 absolwentów), a od roku 2004 Instytut prowadzi kierunek studiów turystyka i rekreacja (studia licencjackie i magisterskie). Pracownicy związani z łódzkim ośrodkiem geografii turystyki opublikowali cztery podręczniki akademickie z przeznaczeniem dla studentów turystyki (A. Kowalczyk, *Geografia hotelarstwa*, 2001; J. Kaczmarek, A. Stasiak, B. Włodarczyk, *Produkt turystyczny*, 2005; M. Milewska, B. Włodarczyk, *Hotelarstwo*, 2005; oraz K. Kożuchowski, *Walory przyrodnicze w turystyce i rekreacji*, 2005).

Do ważniejszej działalności organizacyjnej Instytutu należy zaliczyć: organizację od 1984 r. corocznych „Warsztatów badawczych z geografii turystyki” z udziałem geografów zagranicznych (odbyły się 23 spotkania), wydawanie od 1985 r. czasopisma naukowego *Turyzm*, organizację w roku 1983 międzynarodowego sympozjum Komisji Geografii i Wypoczynku Międzynarodowej Unii Geograficznej w Łodzi i Sulejowie, udział w pracach kolejnych Komisji MUG pracowników Insty-

Graduate Tourism *Studium* (Podyplomowe *Studium Turystyki*) set up in 1977 which, with breaks, has been operating until today. In 1981, the Urban Geography and Tourism Department was established at the Institute of Geography, University of Łódź, which in 1991 was transformed into an independent department of the same name, and in 2007 was renamed as an Institute. It coordinates research and teaching, as well as maintaining foreign co-operation and other organizational activities.

As regards research eight main trends can be identified: study of the theoretical and methodological rudiments of tourism geography, the influence of tourism on the transformation of rural areas (tourism urbanization), the tourism region, tourism space, tourism settlement, the recreation space of the inhabitants of large cities, cultural tourism and the geography of the hotel industry. Over the last 25 years in the field of tourism geography, about 1000 publications have appeared (books, text-books, articles, maps, etc), three post-doctoral degrees have been awarded, and 18 PhDs.

Since the academic year 1982/1983, the University of Łódź has been offering an MA course in tourism geography. Between 1982 and 1998, a two-year specialized course in tourism geography was completed by 177 students, and between 1994 and 2008 there were about 500 graduates of five-year specialized courses in tourism geography and hotel management. Since 2004 the Institute has offered a course in tourism and recreation (at undergraduate and postgraduate level). Academics working for the Łódź tourism geography centre have published four student textbooks: Kowalczyk, *Geografia hotelarstwa* (2001); Kaczmarek, Stasiak, Włodarczyk, *Produkt turystyczny* (2005); Milewska, Włodarczyk, *Hotelarstwo* (2005); Kożuchowski, *Walory przyrodnicze w turystyce i rekreacji* (2005).

Among the more significant activities of the institute have been the following: since 1984 – the organization of annual ‘Tourism geography workshops’ with foreign geographers participating (23 conferences); since 1985 – the publishing of *Turyzm*, an academic journal; in 1983 – the organization of an international symposium of the Geography and Recreation Commission at the International Geographical Union (IGU) in Łódź and Sulejów; the participation in the work of consecutive IGU commissions (Profs Bachvarov, Dziegieć and Liszewski); in 2006 – the organization of the ATLAS International Conference in Łódź. The *studium*, department

tutu (profesorowie M. Bachvarov, E. Dziegieć, S. Liszewski), organizację w 2006 r. Międzynarodowej Konferencji ATLAS w Łodzi. Wcześniej Zakład i Katedra, a obecnie Instytut utrzymywał w różnych okresach współpracę naukową i dydaktyczną z ośrodkami naukowymi we Francji (Angers, Aix-en-Provence), na Słowacji (Preszów, Bańska Bystrzyca) oraz z Uniwersytetem w Giessen (Niemcy), Joensuu (Finlandia), Nijmegen (Holandia), Saloniki (Grecja), Sofia (Bułgaria), Tbilisi (Gruzja), Petersburg (Rosja), Praga (Czechy).

Więcej informacji na temat działalności łódzkiego ośrodka geografii turystyki można znaleźć w obszernym opracowaniu S. Liszewskiego zamieszczonym w *Turymie*, t. 16, z. 2 (2006), s. 153–182 oraz na stronie internetowej www.turizm.edu.pl.

Stanisław Liszewski

**Geografia turystyki
w Uniwersytecie
im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
Centrum Turystyki i Rekreacji**

Badania dotyczące turystyki i wypoczynku mają na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Uniwersytetu im. A. Mickiewicza ponad czterdziestoletnią tradycję. Ich prekursorem był prof. dr hab. T. Bartkowski, natomiast kontynuatorami prof. dr hab. A. Marsz, prof. dr hab. D. Sołowiej oraz prof. dr hab. E. Biderman. W 2000 r. powołano na Wydziale Nauk Geograficznych i Geologicznych Centrum Turystyki i Rekreacji, którego kierownikiem jest prof. dr hab. Zygmunt Młynarczyk. Zespół badaczy Centrum tworzą zarówno geografowie, jak i specjaliści z zakresu ochrony środowiska przyrodniczego oraz turystyki i rekreacji.

Działalność dydaktyczna Centrum obejmuje prowadzenie od 2000 r. interdyscyplinarnego kierunku studiów turystyka i rekreacja – w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym na studiach pierwszego i drugiego stopnia. Wydział współpracuje z wieloma europejskimi uniwersytetami i uczelniami wyższymi w ramach programu Socrates-Erasmus.

Badania naukowe skoncentrowane są wokół zagadnień związanych z przestrzenią wykorzystywaną przez człowieka w czasie wolnym. Problematyka badawcza obejmuje analizę interakcji, jakie zachodzą między przyrodą, turystyką i gospodarką. Poszukuje się nowych rozwiązań metodycznych dotyczących oceny potencjału turystycznego, umożliwiających przejście od diagnozy walorów śro-

and currently the institute have maintained cooperation with academic centres in France (Angers, Aix-en-Provence) and Slovakia (Prešov, Bańska Bystrica) and with universities in Giessen (Germany), Joensuu (Finland), Nijmegen (the Netherlands), Thessaloniki (Greece), Sofia (Bulgaria), Tbilisi (Georgia), St Petersburg (Russia) and Prague (Czech Republic).

Details on the activity of the Łódź tourism geography centre can be found in an article by Liszewski, published in *Turizm*, vol. 16, issue 2 (2006), pp. 153–182.

Stanisław Liszewski

**Geography of tourism
at the Adam Mickiewicz University
in Poznań
The Tourism and Leisure Centre**

Research concerning tourism and leisure at the Department of Geological and Geographical Sciences at Adam Mickiewicz University has a more than forty-year tradition. Prof. dr hab. Bartkowski was the precursor of studies continued by Prof. dr hab. Marsz, Prof. dr hab. Sołowiej and Prof. dr hab. Biderman. The Tourism and Leisure Centre, whose head is Prof. dr hab. Młynarczyk, was created at the Geological and Geographical Sciences Department in 2000. The research team of this centre consists of geographers as well as specialists dealing with the protection of the natural environment and tourism and leisure.

Teaching activity at the centre includes the interdisciplinary subject of 'Tourism and leisure' including regular and extramural *Licencjat* and also Master's degrees. The department cooperates with other European universities and academies within the Socrates-Erasmus programme.

Academic research focuses on spatial issues resulting from the use of 'free time'. Research issues analysing interactions between nature, tourism and management, and new methodological approaches concerning tourism potential are being looked at. Such methods would make possible a move from a diagnosis of the advantages of the natural environment to the development of a strategy for its use in